

Chemia polska w XX stuleciu.

2. Zestawienie (bibliograficzne) prac ogłoszonych w r. 1902¹⁾.

Podał Jan Zawidzki.

Niniejsze zestawienie zostało ułożone w tenże sam sposób, jak i poprzednie²⁾, z tą tylko różnicą, że, o ile możliwości, starałem się czerpać dane z pierwszej ręki.

Przeglądając obadwa zestawienia za r. 1901 i 1902 widzimy, że w tym okresie czasu ilość przyczynków eksperymentalnych i teoretycznych, ogłoszonych przez chemików polskich, dosięgła poważnej liczby 289. Po potrąceniu powtórzeń trudnych do skonstatowania z samych tytułów, jak również po usunięciu prac z pozoru tylko samodzielnych, liczba ta zredukuję się co najmniej do 240. Biorąc za podstawę rachunku liczbę 289 przyczynków, widzimy, że złożyły się na nią pracownie austriackie (prawie wyłącznie galicyjskie) w stosunku 36%, dalej rossyjskie (w tem z Królestwa 17%) w stosunku 29%, szwajcarskie—18%, niemieckie—14%, oraz francuskie—3%. Że jednak z prywatnych pracowni Królestwa wyszły bardzo drobne przyczynki, dotyczące przeważnie kwestyj technicznych lub medycznych, mających zaledwie luźny związek z chemią właściwą, więc podany porządek zmieni się znacznie na niekorzyść pracowni rossyjskich. W każdym razie, w jakikolwiek sposób operować będziemy danymi liczbami, pozostanie faktem niezaprzeczonym, że przeszło trzecia część istotnie naukowych badań chemicznych wyszła z pracowni galicyjskich.

Jak już uprzednio zaznaczałem, dowodzi to stałego zogniskowywania się naszego ruchu naukowego na gruncie galicyjskim. Za tem skupianiem się sił naukowych poczyna i młodzież nasza napływać coraz liczniej do uczelni galicyjskich. Dowodem tego statystyka rozpraw, ogłoszonych celem uzyskania doktoratu. Z liczby bowiem 32 dysertacyj, ogłoszonych w ciągu pomienionych dwu lat, 15 wyszło z pracowni szwajcarskich, 11—z niemieckich, 5—z austriackich, oraz 1—z rossyjskich. Aczkolwiek liczby te przedstawiają jeszcze bardzo skąpy materiał statystyczny, jednakże upoważniają w pewnej mierze do wniosku, że młodzież nasza, która przed kilkunastu jeszcze laty dążyła nad nie uniwersytety szwajcarskie, a powoli zaczyna nabierać zaufania i do uczelni galicyjskich. Potrzeba więc stworzyć dla niej na gruncie galicyjskim dogodniejsze od obecnych warunki pracy, a niewątpliwie naplynie ona bardzo licznie.

Na zakończenie tych kilku uwag zwracam się ponownie do Szanownych Czytelników „Chemika Polskiego“ o łaskawe nadsyłanie sprostowań błędów i niedokładności, zauważonych w obu zestawieniach, zaś do Szanownych Autorów prac naukowych z zakresu chemii (szczególniej dysertacyj doktorskich) o łaskawe nadsyłanie odbitek ich rozpraw pod adresem: Dr. Jan Zawidzki, Ryga, Instytut politechniczny. Wreszcie składam podziękowanie pp.: dr. Bieleckiemu, dr. Idźkowskiej, Jabłczyńskiemu, dr. Korczyńskiemu, oraz dr. Weilowi za łaskawie przesłane sprostowania, oraz rozprawy.

194. *Asch Władysław*. Beitrag zur Chemie der Silikomolybdate. Lipsk, Ztschr. f. anorg. Chem. **28**, 273—313 (1901). [Berlin, uniw.]

(195.) — Beitrag zur Chemie der Silikomolybdate. Dysertacya, Berlin 1901, S-ka str. 66.

— *Buczyński Wł.* patrz *Niementowski St.* № 355, 356.

¹⁾ W spisie niniejszym uwzględnione zostały także prace z r. 1901, pominięte w spisie poprzednim.

²⁾ P. Chem. Pol. t. III, № 3 i następne.

196. *Bądryński Stanisław i Panek K.* O kwasie alloksyproteinowym, prawidłowym składniku moczu ludzkiego. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A. 42**, 424—432 (1902). [Lwów, uniw.].
- (197.) — Ueber die Alloxyproteinsäure, einen normalen Harnbestandteil. Kraków. Bull. Intern. Acad. 1902, 532—539.
- (198.) — Ueber die Alloxyproteinsäure, einen normalen Harnbestandteil. Berlin, Ber. d. d. Chem. Ges. **35**, 2959—2963 (1902).
199. *Balicki-Ostoja G.* Ueber Derivate des Pipekolins. Berlin, Ber. d. d. Chem. Ges. **35**, 2780—82 (1902). [Wrocław, uniw.].
- (200.) — Ueber die Kondensation der aromatischen Amine. Dysertacya. Wrocław 1902, 8-ka.
- 201.) *Bartoszewicz Stanisław.* Podręcznik chemii nieorganicznej z analityczną i organiczną, w zakresie szkół technicznych, handlowych i przemysłowych. Warszawa 1902, 8-ka, str. 341, rys. 35.
- *Bier Leonard* patrz *Marchlewski L.* № 325.
202. *Braun Julian.* O tiuramodwusiarczku i izotiuramodwusiarczku. Warszawa. Chem. Pol. **2**, 193—204 (1902). [Getynga, uniw.].
- (203.) — Zur Kenntniss der Thiuramidsulfide und Isothiuramidsulfide. I. Berlin, Ber. d. d. Chem. Ges. **35**, 817—28. (1902).
204. — O działaniu bromku cyanu na zasady trzeciorzędowe. Warszawa, Chem. Polski **2**, 529—536 (1902). [Getynga, uniw.].
205. — O izotiuramodwusiarczku i ich rozkładzie. Warszawa, Chem. Polski **2**, 985—989 (1902) [Getynga, uniw.].
206. — O dwutiouretanach. Warszawa, Chem. Pol. **2**, 1009—14 (1902). [Getynga, uniw.].
- (207.) — Ueber Dithiourethane. Berlin, Ber. d. d. Chem. Ges. **35**, 3368—88 (1902).
208. — O tiuramosiarczku i o działaniu cyanowodoru na dwusiarczki. Warszawa, Chem. Polski **2**, 1014—18 (1902). [Getynga, uniw.].
209. — i *Rumpf K.* Ueber einige Senföle und Sulfoharnstoffe der Terpenreihe. Berlin, Ber. d. d. Chem. Ges. **35**, 830—33 (1902) [Getynga, uniw.].
- (210.) — i *Schwarz R.* Die Einwirkung von Bromcyan auf tertiäre Amine. (IV Mitteilung). Berlin, Ber. d. d. Chem. Ges. **35**, 1279—85 (1902). [Getynga, uniw.].
211. *Brühl J. W.* Nowe poszukiwania nad kwasem kamfokarbonowym. Część I i II. Warszawa, Chem. Polski **2**, 1033—41, 1177—84 (1902). [Heidelberg, uniw.].
- (212.) — Neuere Versuche mit Camphocarbonsäure. Abhandl. I u. II. Berlin, Ber. d. d. Chem. Ges. **35**, 3510—19, 3619—33. (1902).
213. — Neuere Versuche mit Camphocarbonsäure. Abh. III u. IV. Berlin, Ber. d. d. Chem. Ges. **35**, 4030—40, 4113—19. (1902). [Heidelberg, uniw.].
214. — Ueber die Konstitution des sogenannten Nitrosourethans. Berlin, Ber. d. d. Chem. Ges. **35**. 1148—52 (1902). [Heidelberg, uniw.]. (C. d. n.)

Sprostowanie. Z uprzedniego zestawienia należy skreślić:
 № 10. *Bogdan P.* Ueber die Wanderungsgeschwindigkeiten der Jonen. Berlin 1901.

TREŚĆ: Nowsze zdobycze elektrochemii stosowanej, p. d-ra B. Szolajskiego — O celulozie i nowszych produktach jej przemiany, p. Dankowskiego, (dok.). — Kwas, zasada, sól, p. K. Jabłczyńskiego. — Dział patentowy. — Przegląd literatury chemicznej. — Wiadomości bieżące. — Chemia polska w XX-em stuleciu, p. Jana Zawadzkiego.

Wydawca **J. Leski**

Redaktor **Br. Znatowicz**

z wapienia łąkowego i gliny, to o ile się zyskuje na oszczędności podczas mielenia materiałów miękkich, o tyle się traci na ich suszeniu, przytem wydobywanie wapienia łąkowego w czasie mrozów, jest bardzo utrudnione. Otrzymywanie cementu portlandzkiego z wapienia, zawierającego glinę, warunkuje się pokładami tego materiału w stacjach Pensylwanii i New-Jersey. W Królestwie Polskiem fabryka cementu „Kielce“ otrzymuje cement portlandzki z podobnego materiału, tak zw. łupku, który zawiera węglanu wapnia około 60%. Pokłady łupku znajdują się w dość dużej ilości w okolicy Kielc. Mieszanie łupku z wapieniem w odpowiednim stosunku tworzy masę surową.

Ze Sztutgardu. Wydano nowe przepisy, dotyczące przyjmowania cudzoziemców do tamtejszej politechniki. Przepisy skierowane są głównie przeciw poddanym państwa rosyjskiego. Odtąd do politechniki w Sztutgardzie mogą być przyjmowani wychowawcy szkół jedynie tych krajów, gdzie świadectwo ukończenia szkoły w Niemczech daje prawo do wstąpienia do wyższego zakładu naukowego bez egzaminu dopełniającego.

Angielski syndykat żelazny. Według „Iron Monger“, pomiędzy angielskimi fabrykantami żelaza powstał projekt wytworzenia syndykatu, mającego na celu ustalenie cen na rynku i rozdzielenie okręgów zbytu. Do syndykatu przystąpią zapewne także firmy, handlujące żelazem.

Bank niemiecki w Berlinie zakupił niedawno za 2 miliony koron akcji galicyjskiego

akcyjnego towarzystwa naftowego „Scho-dnica“, którego kapitał akcyjny w ten sposób został powiększony z 8 na 10 milionów koron. Jest to pierwsza próba zaangażowania niemieckich kapitałów w galicyjskim przemyśle naftowym. Towarzystwo akcyjne „Scho-dnica“ posiada duże kopalnie nafty w Scho-dnicy (dawniej kopalnie firmy Wolski i Odrzywolski), dalej w Tarnowie w Galicyi Zachodniej, gdzie teraz przystępuje do wierceń na większą skalę, i olbrzymią rafinerję w Dzierzicach na Śląsku.

Nowy trust ołowiany „United Lead Co.“ w St. Zjedn. zakupił fabryki, należące dotychczas do 8 towarzystw: w Bostonie, St. Louis, Chicago, Broklinie, Buffalo i w Cleveland. Kapitał trustu wynosi obecnie 27 mil. dolarów. Prawie połowa produkcji wyrobów ołowianych, jak: płyty, rury, śrut i t. p., przypada w Stan. Zjedn. na fabryki trustu.

Międzynarodowy kongres higieny w Brukseli oświadczył się za ustanowieniem komisji międzynarodowej do badania surowic, między innymi powziął rezolucje, mające na celu: stosowanie surowszych środków przeciw fałszowaniu mleka i konserwów, i wyjednanie ogólnie obowiązujących przepisów prawnych, w celu ochrony zdrowia robotników, zatrudnionych w fabrykach preparatów ołowianych. Biel ołowiana uznano za produkt, który winien być stanowczo zastąpiony jakim innym nieszkodliwym preparatem.

Następny kongres ma się odbyć w Berlinie w r. 1907.

Chemia polska w XX stuleciu.

2. Zestawienie (bibliograficzne) prac ogłoszonych w r. 1902.

(c. d.)

Podał Jan Zawidzki.

215. *Bruner Ludwik.* Uwagi dynamiczne nad bromowaniem benzolu. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **39**, 162—170 (1902). [Kraków, uniw.].
216. — O mechanizmie katalitycznego działania jodu na bromowanie. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A. 42**, 78—98 (1902). [Kraków, uniw.].
- (217.) — Ueber den Mechanismus der katalytischen Wirkung von Jod bei der Bromsubstitution. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 181—200.
218. — Chemische Dynamik der Bromsubstitution, Lipsk, Zeitschr. f. physikal. Chemie **41**, 513—43 (1902).
219. — O mechanizmie reakcyj. Warszawa, Chemik Polski, **2**, 601—10, 625—29, (1902).
220. — i *Kozak Jan.* Nitrometan i chlorkwikryna jako rozpuszczalniki. Warszawa, Chemik Polski **2**, 966—69 (1902). [Kraków, uniw.].
221. *Butakowski Władysław.* Przyrząd do nabierania przeciętnych prób gazów kominowych. Warszawa, Gaz. **18**, 59—62 (1902).

222. *Buraczewski Józef*. Studien ueber Isatin. DySSERTACYA. Zurych-Kraków, 1902, 8-ka, str. 35. [Kraków, zakł. żywn.]
— patrz Marchlewski L. Nr. 326.
223. *Butkiewicz Wł.* Umwandlung der Eiweissstoffe und die niederen Pilze im Zusammenhange mit einigen Bedingungen ihrer Entwicklung. (Odbitka z Jahrb. d. wissen. Botanik). Lipsk 1902, 8-ka, str. 94.
- (224.) *Centnerszwer Mieczysław*. Teorya jonów, jej rozwój i najnowsze kierunki. Krótki zarys zasad teoretycznych elektrochemii. Warszawa (1902), 8-ka str. 64.
225. — i *Walden P.* Flüssiges Schwefeldioxyd als Lösungsmittel. Lipsk, Zeitschr. f. anorgan. Chemie **30**, 145—250 (1902). [Ryga, politechn.].
226. — i *Walden P.* Flüssiges Schwefeldioxyd als Lösungsmittel. Lipsk, Zeitschr. f. physikal. Chemie. **39**, 513—596 (1902).
227. — i *Walden P.* Ciekły dwutlenek siarki, jako rozpuszczalnik. Warszawa. Wiadom. Matem. **6**, 213—243 (1902).
228. *Chelchowski Stanisław*. Rozbiory ziem Królestwa Polskiego, wykonane w pracowni stacyi doświadczalnej w Halli. Warszawa, Pamiętnik Fizyograficzny. **17**, II, 65—123 (1902).
229. *Chłapowski Franciszek*. Życie i prace księdza Józefa Rogalińskiego; część pierwsza. Poznań, Roczn. Tow. Nauk. **28**, 113—184 (1902).
230. — Życie i prace księdza Józefa Rogalińskiego, część pierwsza. Poznań (1902), 8-ka, str. 70.
231. — Życie i działalność naukowa Marcelego Nenckiego. Poznań, Roczn. Tow. Nauk. **28**, 185—201 (1902).
232. *Curie-Sktodowska*. Sur le poids atomique du radium. Paryż, Compt. rend. de l'Acad. **135**, 161—163 (1902). [Paryż, lab. munic.].
233. — i *Curie P.* Sur les corps radioactifs. Paryż, Compt. rend. de l'Acad. **134**, 85—87 (1902). [Paryż, labor. municyp.].
234. *Czepiński Wincenty*. Einige Messungen an Gasketten. Lipsk, Zeitschr. f. anorgan. Chemie. **30**, 1—17 (1902). [Zurych, politechn.].
235. *Dombrowski S.* Méthode permettant de séparer de liquides animaux ou végétaux complexes la plupart de leurs matières ternaires et plusieurs des bases qui peuvent les accompagner. Paryż, Compt. rend. de l'Acad. **135**, 182—184 (1902).
236. — Sur la mannite, les azotates et les alcaloïdes des urins. Paryż, Compt. rend. de l'Acad. **135**, 244—46 (1902).
237. *Duchowicz Bronisław*. Zwyczajny podręcznik do ćwiczeń w chemii rozbiorowej dla klasy V-tej wyższych szkół realnych (analiza jakościowa). Tarnopol, (1902), 8-ka, str. 47.
238. *Dybowski B.* i *Hantzsch A.* Ueber die angebliche Isomerie der Diazothio-sulfonate. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 268—71 (1902). [Würzburg, uniw.]
239. *Dybowski J.* i *Laudrin E.* Sur l'Iboga, sur ses propriétés excitantes, sur composition et sur l'alcaloïde nouveau qu'il renferme, l'ibogine. Paryż, Compt. rend. de l'Acad. **133**, 748—50 (1901).
240. *Dzierżgowski Szymon* i *Sieber-Schoumowa*. Beitrag zum Studium der Einwirkung der Verdauungsfermente auf das Abrin und ueber das Schicksal des letzteren im Magendarmkanal. St. Petersburg, Archives des Sc. biolog. **8**, 461—82 (1901). [Petersburg, instyt. med. eksper.] (C. d. n.)

Chemia polska w XX stuleciu.

2. Zestawienie (bibliograficzne) prac ogłoszonych w r. 1902.

(c. d.)

Podal Jan Zawadzki.

241. *Eisenberg Filip*. Badanie nad strącaniem się ciał białkowatych pod wpływem precypityn swoistych. Część 1-sza. Kraków, Rozpr. Akademii. Um. **A 42**, 311—333 (1902).
- (242.) — Beiträge zur Kenntniss der specifischen Präcipitationsvorgänge. Erste Mitteil. Kraków, Bull. Inter. Acad. 1902, 289—310 (1902).
243. *Epstein Stanisław*. Ueber die saure Gährung von Rübenschnitteln. Berlin, Centr. Bl. f. Bakter. und Parasitenk. II, **8**, 796—797 (1902). [Praga, uniwersytet niem.]
244. — Untersuchungen neber die Reifung von Weichkäsen. Arch. d. Hygiene **43**, 1—20 (1902). [Praga, uniwersytet niem.]
245. *Feuerstein Władysław i Lipp A.* Ueber die Einwirkung von Benzaldehyd auf Anisol. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 3252—56 (1902) [Miluza, szkoła chemiczna]
- (246.) *Flaum Maksymilian*. Chemia fizykalna w medycynie. Warszawa, Gazeta lekarska. **22**, 491—93, 509—19, 1127—34 (1902).
- *Frasch G.*, patrz Zaloziecki R., nr 409.
247. *Frentzel Ludwik*. Action du chlorure cuivreux sur quelques combinaisons du diazonium. Dyssertacya. Genewa, 1902, 8-ka. [Genewa, uniwersytet.]
248. *Frielländer Jakob*. Zur Theorie der Entwicklung. Odb. z Photograph. Correspondenz 1902, 8-ka, str. 9. [Wiedeń, lab. Edera].
249. *Giedgowd Walery*. O odczynie dwuazotowym. Warszawa, Kronika lek. **23**, 909—15, 958—64 (1902).
- *Gittebmacher-Wilenko*, patrz *Niemitowicz L.* № 358.
250. *Godlewski Tadeusz*. O ciśnieniu osmotycznym niektórych roztworów, obliczonym na podstawie sił elektromotorycznych ogniw koncentracyjnych. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A 42**, 99—116, z 2 tabl. (1902). [Kraków, uniwersytet.]
- (251.) — Sur la pression osmotique de quelques dissolutions calculée d'après les forces électromotrices des piles de concentration. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 146—163, 2 tablee.
252. *Grabowski Czesław*. O automatycznym zbieraniu średnich próbek soków do analizy. Warszawa, Gaz. cukr. **16**, 21—26 (1901).
253. *Grubski Feliks*. Ueber Kondensationen von Chinaldin mit Cuminol und p-Tolylaldehyd, ein Beitrag zur Kenntniss des Chinaldyl- α -Stilbazols Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 1956—58 (1902). [Wrocław, uniwersytet.]
- (254.) — Toż. Dyssertacya, Wrocław 1902, 8-ka.
255. *Gruchala Jan*. O związku między punktami topnienia a wrzenia w homologicznych szeregach węglowodorów. Lwów, Kosmos **27**, 508—11 (1902).

(C. d. n.)

TREŚĆ: O nowej, zabarwionej grupie uretanów usiarczonych, p. d-ra J. Brauna. — Korespondencya „Chemika Polskiego”. Jubileusz prof. Graebego, p. Jana Bieleckiego. — 75-ty zjazd stowarzyszenia niemieckich przyrodników i lekarzy w Kassel, p. d-ra H. Majmona. — Dział patentowy. — Przegląd literatury chemicznej. — Wiadomości bieżące. — Chemia polska w XX-em stuleciu, p. Jana Zawadzkiego.

Wydawca J. Leski

Redaktor Br. Znatowicz

Chemia polska w XX stuleciu.

2. Zestawienie (bibliograficzne) prac ogłoszonych w r. 1902.

(c. d.)

Podał Jan Zawidzki.

256. *Gruszkiewicz J.* i *Kaess L.* Einwirkung von Chlorcyan auf Methylamin. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 3598—3600 (1902). [Fryburg, uniw.].
257. — i *Kaess L.* Ueber die Verbindungen der Mesoxalsäure (Dioxymaleinsäure) und Glyoxylsäure mit Guanidin. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 3600—07 (1902). [Fryburg, uniwersytet].
258. *Grzybowski Leonard.* Analiza cukrzyc i melasów. Warszawa, Gazeta Cukrownicza **18**, 440—44 (1902).
259. — Źródła strat w rafinerji i sposoby ich kontrolowania. Warszawa, Gazeta cukrownicza **16**, 437—42, 458—62, 478—85 (1901).
260. *Halban J.* Untersuchungen ueber Chromammoniakverbindungen. Dyssertacya. Wiedeń, 1902, 8-ka.
261. *Horodyński Witold.* O zawartości amoniaku we krwi i w narządach w stanach fizyologicznych i patologicznych ustroju zwierzęcego. Warszawa, Gaz. lek. **22**, 244—254, 280—286, (1902). [Petersb., Instyt. med. eksper.].
262. — , *Salaskin S.* i *Zaleski J.* Ueber die Verteilung des Ammoniaks im Blute und den Organen normaler und hungernder Hunde. Strassburg. Zeitschr. f. physiol. Chemie. **35**, 246—263 (1902). [Petersburg, Instyt. med. eksper.].
263. *Hortyński Feliks.* Jonizacya gazów i rozkład atomu. Przemyśl, 1902, 8-ka, str. 35. (Sprawozd. zakładu naukowego w Chyrowie).
264. *Hoyer Emil.* Zur Kenntniss der Anhydride der aliphatischen α -Amidocarbon-säuren. Strassburg. Zeitschr. f. physiol. Chemie. **34**, 347—52 (1902). [Berlin, politechnika].
265. — , *Connstein W.* i *Wartenberg H.* Rozkład tłuszczów zapomocą fermentów. Warszawa. Chem. Pol. **2**, 1201—08 (1902). [Charlottenburg, lab. fabr.].
266. — Ueber fermentative Fettspaltung. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 3988—4006 (1902).
267. *Janiów Józef.* Dyfuzya gazów i par. Jarosław, 1902, 8-ka, str. 41, 1 tabl. (Sprawozdanie Dyr. Ginnaz.)
268. *Kaczmarski Eugeniusz.* O odbarwiającem działaniu nawęglania i siarkowania na nawapnione roztwory melasu. Warszawa, Gazeta cukrownicza **17**, 243—47 (1902).
269. *Karwowski M.* i *Tambor J.* Zur Kenntniss des Katechins. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 2408—9 (1902). [Bern, uniw.].
270. *Kielbasiński Wł.* Podsiarczyn sodu jako odczynnik. Warszawa, Chemik Polski **2**, 225—226 (1902). [Iwanowo, lab. fabr.].
271. — Kombinacya ekstraktu drzewa żółtego ze związkami dwuazowemi. Warszawa, Chem. Pol. **2**, 778—9 (1902). [Iwanowo, labor. fabr.].

TRĘŚĆ: Nieco uwag nad systemem peryodycznym pierwiastków, p. K. Jabłczyński. — Zastosowanie ciągu sztucznego w komorach ołowianych i wody w stanie rozpylenia zamiast pary, p. St. Górskiego. — 75-ty zjazd stowarzyszenia niemieckich przyrodników i lekarzy w Kassel, p. d-ra H. Majmona. (c. d.). — Dział patentowy. — Przegląd literatury chemicznej. — Sekcyja chemiczna. — Wwóz produktów chemicznych do państwa rosyjskiego za pierwsze półrocze 1903 r. — Wiadomości bieżące. — Chemia polska w XX-em stuleciu, p. Jana Zawidzkiego.

Wydawca J. Leski

Redaktor Br. Znatowicz

Chemia polska w XX stuleciu.

2. Zestawienie (bibliograficzne) prac ogłoszonych w r. 1902.

(c. d.)

Podał Jan Zawidzki.

272. *Klecki Karol*. O cytotoksynach. Kraków, Przegląd lekarski **41**, 337—39, 352—55, 369—72, 381—84 (1902).
273. *Kobyliński S.* Zur Kenntniss des o-Amidobenzaldehyds. Dysertacya, Rostok, 1901, 8-ka.
274. *Korczyński Antoni*. Studien ueber Isatin. Dysertacya. Erlanga, Kraków 1902, 8-ka, str. 47, 5 tabl. [Kraków, zakł. żywn.].
275. — O działaniu bromu na durol, pięciometylobenzol i sześciometylobenzol. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A 42**, 11—21 (1902). [Kraków, zakł. żywn.].
276. — Ueber die Einwirkung des Broms auf das Durol, Penta-und Hexamethylbenzol. Kraków, Bull. Inter. Acad. 1902, 14—18.
- (277.) — Ueber die Einwirkung des Broms auf das Durol, Pentamethyl-und Hexamethylbenzol. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 868—72 (1902).
— patrz *Marchlewski L.* № 327, 328, 329.
278. *Kostanecki Stanisław*. Zum Abbau des Brasilins. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 4283—88 (1902). [Bern, uniw.].
279. — , *Ballina E., Tambor J.* Studien ueber das Brasilin. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 1675—78 (1902). [Bern, uniw.].
280. — i *David E.* Ueber das 2-Oxychromon. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 2547—49 (1902). [Bern, uniw.].
281. — i *Hannach O.* Synthese des 3-oxy- β -benzylchromons. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 866—68 (1902). [Bern, uniw.].
282. — i *Heywand R.* Ueber das Chromon. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 2887—91 (1902) [Bern, uniw.].
283. — i *Krembs R. G.* Zur Kenntniss des Katechins. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 2410—11 (1902). [Bern, uniw.].
284. — i *Lampe V.* Studien ueber das Brasilin, Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 1667—74 (1902). [Bern, uniw.].
285. — i *Paul L.* Ueber den Abbau des Brasilins. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 2608—11 (1902). [Bern, uniw.].
286. — i *Plattner E.* Ueber ein beizenziehendes Tetraoxyflavon. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 2544—46 (1902). [Bern, uniw.].
287. — i *de Ruijter de Wildt I. C.* Ueber das 1, 3-Dioxychromon. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 861—65 (1902). [Bern, uniw.].
288. — i *Tambor J.* Versuche zur Synthese von Oxyflavonolen. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 1679—83 (1902). [Bern, uniw.].
289. — i *Tambor J.* Zur Kenntniss des Katechins. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 1867—69 (1902). [Bern, uniw.].
290. — i *Troemsdorff G.* Ueber das d-Naphtochromon. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 859—61 (1902). [Bern, uniw.].
291. — i *Weinstock P.* Ueber das 3, 3', 5'-Trioxyflavon. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 2885—87 (1902), [Bern, uniw.]. (C. d. n.)

TREŚĆ: Oznaczenie kwasu siarczanego zapomocą benzydyny, p. Ludwika Dobrzyńskiego. — Działanie katalityczne metali. — 75-ty zjazd stowarzyszenia niemieckich przyrodników i lekarzy w Kassel, p. d-ra H. Majmona (dok.). — Dział patentowy. — Przegląd literatury chemicznej. — Bibliografia. — Wiadomości bieżące. — Chemia polska w XX stuleciu (c. d.).

Wyawca J. Leski

Redaktor Br. Znatowicz

przeto zajdzie potrzeba wywozu zagranicę około miliona centnarów nafty. Co do wywozu nafty zagranicę toczą się pertraktacje z niemiecko-amerykańskim towarzystwem naftowem w Bremie, które przedstawia „Standard Oil Company“ i z bankiem niemieckim w Berlinie, który chce się podjąć prowadzenia sprzedaży nafty galicyjskiej w Niemczech. Jest projekt także utworzenia odrębnego towarzystwa akcyjnego z dużym kapitałem, któreby sprawę wywozu nafty prowadziło samodzielnie i rozpoczęło walkę na rynkach zagranicznych z monopolem amerykańskim. Do kartelu przystąpiły 64 małe i 32 duże rafinerie, tak, że kartel obejmuje wszystkie rafinerie z wyjątkiem dwu węgierskich,

które jednak niezawodnie również przystąpią.

Wywóz parafiny z Ameryki w roku bieżącym poszczycić się może wzrostem blisko o 28 mil. funtów. W r. 1884 wysłano ze St. Zjedn. tylko 17 mil. funtów, z których do Anglii samej poszło 16 mil. Zastosowanie jednak parafiny szybko zaczęło wzrastać, tak, że w r. 1890 już wywóz podniósł się do 48 mil. funtów, z których znów Anglia spotrzebowała 42 mil., gdy Niemcy tylko 4,8 mil. W 1895 r. wywóz osiągnął wysokości 95 mil. funtów, zaś w 1900 roku 182 mil. W latach ostatnich wywóz podniósł się do 201 mil. funtów. Nawet Afryka jest konsumentem parafiny amerykańskiej, której zużywa około 1 mil. funtów.

Chemia polska w XX stuleciu.

2. Zestawienie (bibliograficzne) prac ogłoszonych w r. 1902.

(c. d.)

Podał Jan Zawidzki.

292. *Kowalski M.* Doświadczenia nad efektem siarkowania soków. Warszawa, Gazeta cukr. **16**, 501—8 (1902). [Warszawa, labor. cukr.]
293. — O ulepszeniach w defeko-saturacji. Warszawa, Gaz. cukr. **17**, 533—39 (1902). [Warszawa, labor. cukr.]
294. — i *Dorant K.* O rzeczywistej wartości fabrycznych cukrzanów wapniowych. Warszawa, Gaz. cukr., :**6**, 247—52, 272—79, 308—312, 328—33, 352—56, 377—82, 396—402, 425—29, 442—46, 462—66, 485—88, 508—11, 532—37, 577—81, (1901). [Warszawa, lab. cukr.]
- *Kozak Jan*, patrz *Bruner L.* № 223.
295. *Koziorowski K.* Procentowość galmanów krajowych i kilka słów o mineralach pośród nich napotykanych. Warszawa, Chemik Polski **2**, 217—222 (1902).
296. — Oznaczanie cynku według metody Schaffnera. Warszawa, Chemik Polski **2**, 270—74 (1902).
297. *Krzemieniewski Seweryn.* Wpływ soli mineralnych na przebieg oddychania kiełkujących roślin. Kraków. Rozpr. Akad. Um. **B42**, 197—235, 2 tabl. (1902). [Kraków, uniw.]
- (298.) — Ueber den Einfluss von Mineralnährsalzen auf den Verlauf der Athmung bei keimenden Samen. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 163—81, 2 tabl.
- *Lampe V.* patrz *Kostanecki St.* № 289.
299. *Landau A.* Ciśnienie osmotyczne krwi i moczu u ludzi zdrowych i chorych. Warszawa, Pam. Tow. lekarsk. **98**, 411—442, 625—680 (1902).
300. *Liciński H.* Przyczyny wywołujące straty cukru w cukrzanach nierozpuszczalnych, zawartych w błocie. Warszawa, Gaz. cukr. **17**, 194—200 (1902).
301. — Aparat do filtrowania bez dostępu powietrza. Warszawa, Gaz. cukr. **18**, 179—180 (1902).
302. — Oznaczanie cukru w wysłodzinach. Warszawa, Gaz. cukr. **18**, 515—18 (1902).
303. *Lipiński P.* Ueber n-Oktylverbindungen. Dysertacya. Wrocław (1902) 8-ka.
304. *Lombardo Jan.* O działaniu dwutlenku węgla na cement. Warszawa, Chemik Polski **2**, 1105—09 (1902).
305. *Łaszczyński Stanisław.* Przerabianie rud miedzianych kieleckich drogą mokrą. Warszawa, Chemik Polski **2**, 49—53 (1902).

306. *Łątkiewicz S.* O wytwarzaniu błękitu indygowego na włóknie bawełnianem zapomocą druku. Warszawa, Chemik Polski **2**, 516—20 (1902).
307. *Machczyński A.* O odświeżaniu węgla kostnego. Warszawa, Gaz. cukr. **17**, 144—47 (1901).
308. *Majewski Feliks i Żebrowski Bolesław.* Przyczynek do składu chemicznego żółci u człowieka. Warszawa, Gaz. lek. **22**, 665—67 (1902).
309. *Malewski Konstanty.* Materiały do gleboznawstwa polskiego. Warszawa, Pam. fizyogr. **17**, II, 125—133 (1902).
310. *Marchlewski Leon.* Ze studyów nad chlorofilem. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A42**, 1—6, 1 tabl. (1902). [Kraków, zakł. żywn.].
- (311.) — On chlorophyll derivatives. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902. 1—6, 1 tabl.
312. — Przyczyna bierności optycznej roztworów wodnych kwasu antiwinowego. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A42**, 471—72 (1902). [Kraków, zakł. żywn.].
313. — Ein Einwand gegen die geläufige Erklärung der optischen Inaktivität der Mesoweinäure. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 4344—45 (1902).
314. — Zur Chemie des Chlorophylls. Lipsk, Journ. f. prakt. Chemie. (2) **65**, 161—167 (1902). [Kraków, zakł. żywn.].
315. — Studya nad barwnikami roślinnymi i zwierzęcymi: I) Absorpcya promieni ultrafioletowych przez barwniki żółciowe i proteinochrom, przez *L. Biera* i *L. Marchlewskiego*; II) Porównanie filoporfiryny z mezoporfiryną; III) Dysocjacya elektrolityczna soli hematoporfiryny; IV) Barwniki otrzymane przez działanie izatyny na wyciągi *Isatis tinctoria*. Kraków, Akad. Um. **A42**, 138—150, 2 tabl. (1902). [Kraków, zakł. żywn.].
- (316.) — Phylloporphyrin and Mesoporphyrin; a comparison. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 223—226, 3 tabl.
317. — Ueber Farbstoffe, welche durch Einwirkung von Isatin auf Extrakte von *Isatis tinctoria* zu erhalten sind. Kraków, Bull. Intern. Ac. 1902, 227—30.
- (318.) — Zur Kenntniss einiger natürlicher Farbstoffe. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 4338—44 (1902).
- (319.) — i *Bier L.* Absorption of ultraviolet rays by Bilirubin, Biliverdin, Urobilin and Proteinochrom. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 230—32, 2 tabl.
320. — i *Buraczewski Józef.* Studium nad izatyną. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **39**, 264—286 (1902). [Kraków, zakł. żywn.].
321. — i *Korczyński Antoni.* Studium nad izatyną. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A42**, 151—169, 3 tabl. (1902). [Kraków, zakł. żywn.].
- (322.) — i *Korczyński Antoni.* Contributions to the chemistry of Isatin. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 245—260, 3 tabl.
- (323.) — i *Korczyński Antoni.* Zur Kenntniss des Isatins (10 Mitteilung). Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 4331—38 (1902). (C. d. n.)

TREŚĆ: O materiałach garbnikowych, p. Fel. Przyszychowskiego. — Emulsory Fraiponta, p. d-ra Jana Czajkowskiego. — Dział patentowy. — Przegląd literatury chemicznej. — Sprawozdania. — Bibliografia. — Wiadomości bieżące. — Chemia polska w XX stuleciu, p. Jana Zawidzkiego (c. d.).

Wydawca **J. Leski**

Redaktor **Br. Znatowicz**

wapnia. Przemysł elektrochemiczny posiada olbrzymie znaczenie dla produkcji glinu. W r. 1899 konsumpcja powszechna glinu, otrzymanego na drodze elektrycznej, wyniosła 5000 t, z czego w samej Francji w hutach i stalowniach spożrebowano 2500 t. Firma Goldschmidta w Essen przeobraża rocznie 10000 t odpadków blachy białej, z których wydziela cynę na drodze elektrolitycznej. Przykłady powyższe świadczą dobrze o wielkości rozwoju przemysłu elektrolitycznego

W wystawie międzynarodowej przemysłu fermentacyjnego w Wiedniu Niemcy przygotowują się do wzięcia bardzo żywego udziału. Profesor Delbrück zapowiedział już w imieniu wszystkich stacyj doświadczalnych, związanych z Instytutem berlińskim przemysłu fermentacyjnego, ich współudział w wystawie. Równocześnie zwrócono się ze strony przedstawicieli przemysłu fermentacyjnego do rządu niemieckiego z prośbą o znaczną zapomogę na pokrycie kosztów. W Wiedniu komitet wystawowy postanowił między innymi przedstawić na wystawie olbrzymi model kompletnej słodowni i browaru, które mają funkcjonować zupełnie prawidłowo i zostać zaopatrzone w najnowsze aparaty i urządzenia techniczne.

Eksport asfaltu z Sycylii. Obok Stanów Zjednoczonych Sycylia eksportuje znaczne ilości asfaltu. W r. 1902 wywieziono z Sycylii asfaltu: do Anglii 10660 t, do Niemiec 26150 t, do St. Zjedn. 6440 t, do Francji 5370 t, do Holandji 4350 t, do Austrii 1750 t, na kontynent Włoski 480 t, do Egiptu 400 t, do innych krajów razem 1622 t.

Produkcja asfaltu w Stanach Zjednoczonych. Jak wykazują dane statystyczne, ogłoszo-

ne przez amerykańską stację „U. S. Geological Survey“, produkcja asfaltu w tym kraju wzrasta raptownie. Świadczą o tem następujące liczby:

Rok	Ilość	Wartość
1883	3000 t	10 500 dolarów
1900	54389 „	415 958 „
1901	62134 „	555 335 „
1902	99650 „	677 594 „

Produkcja miedzi w Stanach Zjednoczonych wyniosła w 1902 r. 294423 t. W stosunku do roku poprzedniego, w którym wydobyto 268782 t, produkcja wzrosła zatem o 25641 t, czyli blisko o 10%.

Tow. akc. wyrobów bawełnianych J. Heinzla osiągnęło w roku operacyjnym 1902/3 346744 rb. dochodu brutto. Z sumy tej przeznaczono: na kapitał amortyzacyjny 147449 rb., na kapitał zapasowy 18384 rb. Dochód czysty wynosi 180910 rb. Na dywidendę przeznaczono 5%. Kapitał akcyjny towarzystwa przedstawia sumę 3 mil. rubli. Do zarządu zostali wybrani pp. Otto Gehlig i Ludwik Heinzel.

Dostawy. Zarządzający dochodami akcyzowymi gub. Podolskiej ogłasza licytację na dostawę w grudniu 1903 r. 56000 wiader surowego i 44000 wiader oczyszczonego spirytusu (40°). Licytacja odbędzie się w Kamieńcu Podolskim w dn. 8 grudnia nowego stylu o godz. 12. Warunki dostawy można przejrzeć w Petersburskim oddziale rządowej sprzedaży napojów i w gubernialnych zarządach akcyzowych.

Dochody fabryk. Francuskie tow. akcyjne Częstochowskich Zakładów Przędzalniczych osiągnęło w r. 1901, pierwszym roku operacyjnym, 144315 rb. czystego dochodu, z czego na dywidendę przeznaczono 134999 rubli (360000 fr.). Kapitał zakładowy towarzystwa wynosi 12 500 000 franków.

Chemia polska w XX stuleciu.

2. Zestawienie (bibliograficzne) prac ogłoszonych w r. 1902.

(c. d.)

Podał Jan Zawadzki.

324. *Murischler Juliusz.* O wpływie produktów drobnoustrojów kałowych (toksyn) i wyciągów kałowych na narząd krążenia. Lwów, Polsk. arch. biol. lek. I, 133—168 (1902).
- (325.) — Ueber den Einfluss der Producte (Toxine) der Faecal Bacterien des Menschen und der Faecal-Extracte auf die Kreislauforgane. Lwów, Archives polon. biol. méd. I, 253—291 (1902).
326. *Moraczewski Wacław.* O wydzieleniu kwasu szczawiowego, indykamu i siarczanów związanych w cukrzycy pod wpływem żywienia. Warszawa, Medycyna 30, 380—03, 400—415, 420—423, 443—447, 464—466, 479—481 (1902).
327. *Muszyński P.* Diejstwie smiesi cynka i bromisomaslanago efira na piperonal; Sintez α -dimetil- β -piperonił-etilenmoločnoej kisłoty. St. Petersburg, Żurn. Rusk. fiz.-chim. Ob. 34, 370—374 (1902). [Kijów, uniw.].

328. *Natanson Michał*. Doświadczenia nad zawartością tłuszczu w mleku. Warszawa, Gaz. roln. **42**, 260—262 (1902).
329. *Natanson Władysław*. O podwójnem załamaniu światła w cieczach odkształcanych. Kraków, Rozprawy Akademii Umiejęt. **A41**, 306—316 (1901). [Kraków, uniwersytet].
- (330.) — Sur la double réfraction accidentelle dans les liquides. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1901, 161—171.
- (331.) — Ueber die temporäre Doppelbrechung des Lichtes in bewegten reibenden Flüssigkeiten. Lipsk, Zeitschr. f. physikal. Chemie **39**, 355—63 (1901).
332. — O prawach tarcia wewnętrznego. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A 41**, 223—240 (1901). [Kraków, uniwersytet].
- (333.) — Sur les lois de la viscosité. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1901, 95—111.
- (334.) — Ueber die Gesetze der inneren Reibung. Lipsk, Zeitschr. f. physikal. Chemie **38**, 690—704 (1901).
335. — Ueber die Fortpflanzung einer kleinen Bewegung in einer Flüssigkeit mit innerer Reibung. Lipsk, Zeitschr. f. physikal. Chemie **40**, 581—596 (1902). [Kraków, uniwersytet].
336. — O przewodnictwie cieplnem poruszającego się gazu. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A42**, 70—77 (1902). [Kraków, uniwersytet].
- (337.) — Sur la conductibilité calorifique d'un gaz en mouvement. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 137—146.
338. — O funkcji dyssypacyjnej płynów lepkich. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A42**, 399—404 (1902). [Kraków, uniwersytet].
- (339.) — Sur la fonction dissipative d'un fluide visqueux. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 488—494.
340. *Niemczycki Stanisław*. O trzech normalnych butylotoluolach. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **39**, 137—142 (1902). [Lwów, uniwersytet].
- (341.) — Władysław Maksymilian Feuerstein, jego prace naukowe. Warszawa, Chemik Polski **2**, 657—662 (1902). (C. d. n.)

Odpowiedzi Redakcyi.

W. P. J. L. Sprawa, poruszona przez Sz. Pana, jest bardzo ważna. Prosimy o bliższe podanie adresu.

SPROSTOWANIE.

W № 46 na 1082 w odsyłaczu wkraśl się błąd; zamiast „roztwór, przygotowany w pracowni z amoniaku i kwasu octowego“, powinno być: „roztwór, przygotowany w pracowni z amoniaku i bezwodn. węglowego. W № 47 na str. 1106 zamiast „Nowe tow. akc. fabrykacyi bieli cynkowej“, należy czytać: „Nowe tow. akc. fabrykacyi soli ołowianej.“

TREŚĆ: Z pracowni gleboznawczej. Rozbiory mechaniczne i chemiczne gleb Chojnowskich, p. St. Miklaszewskiego. — O materiałach garbnikowych, p. F. Przyszychowskiego (dok.). — Dział patentowy. — Przegląd literatury chemicznej. — Sekcja chemiczna. — Bibliografia. — X-ty zjazd lekarzy i przyrodników polskich we Lwowie w r. 1904. — Wiadomości bieżące. — Chemia polska w XX stuleciu, p. Jana Zawidzkiego (c. d.).
Odpowiedzi Redakcyi. — Sprostowanie.

Wydawca **J. Leski**

Redaktor **Br. Znatowicz**

skarbowym) do głównego zarządu dochodów akcyzowych lub na ręce zarządzającego, aby otrzymać zezwolenie; w prośbie winna być wymieniona ilość spirytusu i cel, na jaki spirytus jest przeznaczony. Formalności podobne z tego są względu obecnie jeszcze potrzebne, że istniejący dotąd sposób denaturacyi nie wyklucza możliwości używania spirytusu denatutowanego do picia. W przyszłości wraz z wynalezieniem dobrej metody denatutowania spirytusu denatutowany będzie zapewne sprzedawany na zasadach ogólnych, bez specjalnych pozwoleń.

Mimo ogłoszenia 50 000 rb., jako nagrody za wynalezienie najlepszego środka denaturacyjnego, Komitet techniczny głównego zarządu pracuje usilnie nad tą kwestyą. W obecnej chwili komitet przyszedł do wniosku, że najlepszym środkiem denaturacyjnym jest olej acetonowy; wyrób jego zbyt jeszcze drogo kosztuje, tak, że obecnie jednym z głównych zadań byłaby tania fabrykacja pomienionego oleju.

Przemysł szkła i porcelany w Czechach

zatrudnia około 19000 robotników. W Czechach istnieje 43 hut porcelany, zatrudniających razem około 7000 robotników i prawie 100 hut szklanych. Obie gałęzie przemysłu znajdują się obecnie w warunkach bardzo pomyślnych i stosunek zapotrzebowania do wytwórczości jest zupełnie normalny. Raport konsula Stan. Zjednoczonych świadczy, że jednym z poważniejszych konsumentów czeskich wyrobów szklanych i porcelanowych są St. Zjedn.

Przemysł soli potasowych w Niemczech doszedł obecnie do rozmiarów olbrzymich. Według obliczeń konsulatu Stan. Zjedn. w niemieckim przemyśle soli potasowych jest ulokowany kapitał około 210 mil. marek. Liczba robotników zatrudnionych w tej gałęzi przemysłu wynosi około 30 000, a wartość produkcji dosięga sumy 58 mil. marek. Konsumcja kainitu i sylwinitu wzrosła ze 175 000 t w r. 1890 do 825 000 t w r. 1902. Na każde 100 hektarów roli uprawnej użyto w r. 1902 średnio 391 g soli potasowych, gdy w roku 1890 na tę samą przestrzeń tylko 71 g.

Chemia polska w XX stuleciu.

2. Zestawienie (bibliograficzne) prac ogłoszonych w r. 1902.

(c. d.)

Podał Jan Zawidzki.

342. *Niementowski Stefan*. Amidynowe pochodne bezwodnika antranilowego. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A42**, 117—137 (1902). [Lwów, politechn.].
- (343.) — Amidinartige Derivate des inneren Anhydrides der Antranilsäure. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 232—234.
344. — Ueber die Grenzen der Bildung der Diazoaminverbindungen und über gewisse Azofarbstoffe. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 413—419. [Lwów, politechnika].
345. — O kwasie chloralodwantranilowym. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A42**, 452—56 (1902). [Lwów, politechn.].
- (346.) — Ueber die Chloraldiantranilsäure. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 420—421.
- (347.) — Ueber die Chloraldiantranilsäure. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 3898—3900 (1902).
348. — i *Baczyński Wł.* Studya nad bromowaniem benzimidazolów. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A42**, 324—391 (1902). [Lwów, politechn.].
- (349.) — Bromierung der Benzimidazole. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 421—35.
350. *Niemilowicz L.* Ueber die fractionirte Oxydation mit Hilfe von Indicatoren und ueber zwei neue quantitative Bestimmungsmethoden der Xantinkörper im Harn. Stuttgart, Zeitschr. f. physiol. Chemie **35**, 264—298, (1902). [Lwów, uniw.].
351. — i *Gittelmacher-Wilenko G.* Die Oxydationszahlen des Harns in saurer und alkalischer Lösung. Strassburg, Zeitschr. f. physiol. Chemie **36**, 167—197 (1902). [Lwów, uniw.].
352. *Olszewski Karol*. Przyrządy do skroplenia powietrza i wodoru. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A42**, 457—70 (1902). [Kraków, uniw.].

- (353.) *Olszewski Karol*. Apparate zur Verflüssigung von Luft und Wasserstoff. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 619—33.
354. *Ostrowski Jerzy*. Ueber den Einfluss Künstlicher Düngemittel auf die Erntemenge und die Zusammensetzung der *Vicia villosa*. Dysertacya. Lipsk, 1901. 8-ka, str. 63 [Lipsk, uniw.].
355. *Otfinowski W.* O granicach wysładzania na baterii dyfuzyjnej. Warszawa, Gaz cukr. **16**, 293—97, 321—28, 341—49, 365—76 (1901).
- *Panek K.* patrz *Bądryński St.* № 196, 197, 198.
356. *Pawlewski Bronisław*. Utlenianie aniliny kwasem chromowym. Warszawa, Chemik polski **2**, 1—3 (1902) [Lwów, politechn.].
357. — Kilka reakcyj kondensacyjnych. Warszawa, Chemik Polski **2**, 409—13 (1902). [Lwów, politechn.].
358. — Ueber die Acetylierung aromatischer Amine. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 110—13 (1902). [Lwów, politechn.].
359. *Pipes-Poratyński Jan*. O polimeryzacji p-tolunitrylu. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **39**, 171—180 (1902).
- (360.) *Polskie stowianictwo chemiczne*, uchwalone przez Akademię Umiejętności w Krakowie, wydanie drugie Kraków, 1902, 8-ka, str. 31.
- (361.) *Pruszyński Jan*. Ś. p. prof. Wacław Sobierański. Warszawa, Gazeta lek. **22**, 1296—1301 (1902).
362. *Raciborski Marian*. Ueber eine chemische Reaction der Wurzeloberfläche. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 51—54.
363. *Raczkowski Zygmunt* i *Bordas F.* Sur le dosage de la lécithine. Paryż, Compt. rend. de l'Acad. **134**, 1592—94 (1902); Annal. Chim. anal. appl. **7**, 331—33; Journ. pharm. Chim. (6) **16**, 292—97.
364. — i *Bordas*. Variation de l'acide phosphorique suivant l'âge du lait. Paryż, Compt. rend. de l'Acad. **135**, 302—03 (1902).
365. — i *Bordas*. De l'influence de l'écémage sur la répartition des principaux éléments constitutifs du lait. Paryż. Comp. rend. de l'Acad. **135**, 354—55 (1902).
366. *Radzikowski C.* Beiträge zur Physiologie der Verdauung: III. Ein rein safttreibender Stoff. Pflügers Archiv **84**, 513—26 (1902). [Losanna, uniw.].
367. *Rotarski Tadeusz*. Kryształy ciekłe. Warszawa, Chemik Polski **2**, 467—70 (1902). [Dorpat, uniw.].
368. *Rzętkowski Kazimierz*. O cytotosynach. Warszawa, Gaz. lek. **22**, 298—305, 332—42 (1902).
369. *Sadkowski Henryk*. Piramidon (dwumetyloamidoantypiryna, dwumetyloamido-fenilodwumetylopirazonon) i sposób jego działania. Warszawa, Kronika lek. **23**, 353—59, 405—12 (1902).
- *Sktodowska* patrz *Curie-Sktodowska*. № 235, 236.
370. *Słaboszewicz Józef*. Ueber die Oxydation von Alkohol und Aldehyd. Lipsk, Zeitschr. f. physikal. Chemie **42**, 343—52 (1902). [Getynga, uniw.].
(C. d. n.)

TREŚĆ: O filoerytrynie; produkcie przemiany chloroфілу w organizmie zwierzęcym, p. L. Marchlewskiego. — O rozpuszczalności siarki w chlorku benzylu ($C_6H_5CH_2Cl$), p. Wacława Jakubowskiego. — Dział patentowy. — Przegląd literatury chemicznej. — Bibliografia. — Odezwa. — Wiadomości bieżące. — Chemia polska w XX stuleciu, p. Jana Zawidzkiego (c. d.).

Chemia polska w XX stuleciu.

2. Zestawienie (bibliograficzne) prac ogłoszonych w r. 1902.

(c. d.)

Podał Jan Zawidzki.

- (371.) *Słowniczek chemiczny*. I. Związki nieorganiczne. Na zasadzie uchwał Akad. Um. w Krakowie, ułożyła Redakcja Chemika polskiego. Warszawa, 1902, 8-ka, str. 25.
- (372.) *Stankiewicz Stanisław*. O koliczestwiennom opredielenii moczewiny posredstwom galojdowodorodnych kislot. DySSERTACJA. St. Petersburg, 1901, 8-ka, str. 71. [Petersburg, Instyt. med. eksper.].
- (373.) *Stepowski Marian*. Ze starych ksiąg chemicznych. Przyczynek do historyi, fizyki i chemii w Polsce. Warszawa, *Wszechświat* **20**, 358—61, 378—81 (1901).
374. *Stepski Ryszard*. Ueber die Produkte der gemässigten Verbrennung von Isopentan, u. Hexan und Isobutylalkohol. Wiedeń, Monatshefte f. Chemie **23**, 773—801 (1902). [Wiedeń, uniw.].
375. *Strzelecka Marya*. Przyczynek do znajomości homologów desoksybenzoiny. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A42**, 7—10 (1902).
- (376.) — Zur Kenntniss der Homologen des Desoxybenzoïns. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 12—13.
377. *Syniewski Wiktor*. O budowie skrobi. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **39**, 28—68 (1902).
378. — O budowie skrobi. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A42**, 216—262 (1902).
- (379.) — Sur la constitution de l'amidon. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 441—454.
- (380.) — Ueber die Konstitution der Stärke. 2-te Abh. Heidelberg, Liebigs Annal. der Chemie **324**, 212—68 (1902).
381. — O działaniu formaldehydu na skrobię i o połączeniu jodu z amylodekstryną. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A42**, 263—71 (1902).
- (382.) — Ueber die Einwirkung von Formaldehyd auf Stärke und ueber eine Jodverbindung des Amylodextrins. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 435—441.
- (383.) — Ueber die Einwirkung von Formaldehyd auf Stärke und ueber eine Jodverbindung des Amylodextrins. Heidelberg, Liebigs Annal. d. Chemie **324**, 201—12 (1902).
384. *Sztańko Sergiusz*. Przyczynek do sformułowania prawa procesów krystalizacyi. Warszawa, *Gaz. cukr.* **15**, 193—201 (1901).
385. *Szumowski W.* Zeiñ als Nährstoff. Strassburg, *Zeitschr. f. physiol. Chemie* **36**, 198—218 (1902). [Heidelberg, uniw.].
386. *Thugult St. J.* O zeagonicie, nowym produkcie wietrzenia nefelinu. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **39**, 92—102, 1 tabl. (1902). [Dorpat, uniw.].
387. *Toloczko Stanisław*. Chlorek antymonawy w zastosowaniu do kryoskopii. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **39**, 103—108 (1902). [Kraków, uniw.].

(d. n.)

TREŚĆ: O 1, 2-antrahydrochinonie i jego przemianie w alizarynę, p. K. Łagodzińskiego. — Sprawdzenie wzoru Mendelejewa dla torfów, p. St. Szafrąńskiego. — Projekt ujednostajnienia metod analizy torfa, p. K. Jabłczyńskiego. — Przegląd literatury chemicznej. — Sekcja chemiczna. — Sprawozdania. — Bibliografia. — Wiadomości bieżące. — Chemia polska w XX stuleciu, p. Jana Zawidzkiego (c. d.).

Wydawca J. Leski

Redaktor Br. Znatowicz

Chemia polska w XX stuleciu.

2. Zestawienie (bibliograficzne) prac ogłoszonych w r. 1902.

(dok.)

Podał Jan Zawidzki.

388. *Wiewiórski Ludwik*. O kondensacyi glikosolu z aldehydem benzoowym zapomocą amoniaku. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **39**, 308—313 (1902).
389. *Wieleżyński Marian*. Kondensacya paramidoazobenzolu z aldehydem cynamonowym i waniliną. Warszawa, Chemik Polski **2**, 151—153 (1902). [Lwów, politechu.].
390. — Ueber einige Derivate des p-Aminoazobenzols. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 1431—33 (1902). [Lwów, politechn.].
391. *Wróblewski Augustyn*. Ueber Dialyse in einigen Flüssigkeiten, in welchen das Pergament nicht aufquillt, dagegen aber das Gummi. Köthen, Chem. Zeitg. **25**, 222—223 (1901). [Kraków, zakł. żywn.].
392. *Zakrzewski Konstanty*. O sile elektromotorycznej, powstającej wskutek ruchu cieczy w wyszebrzonej rurce szklanej. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **39**, 258—263 (1902).
393. *Zaleski Jan*. Badania nad mezoporfiryną. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **A42**, 433—51 (1902). [Petersburg, Instyt. med. eksper.].
- (394.) — Untersuchungen ueber das Mesoporphyrin. Kraków, Bull. Intern. Acad. 1902, 512—532.
- (395.) — Untersuchungen ueber das Mesoporphyrin. Strassburg, Zeitschr. f. physiol. Chemie **37**, 54—74 (1902).
- — patrz *Horodyński W.* № 262.
396. *Zaleski W.* Beiträge zur Verwandlung des Eiweissphosphors in den Pflanzen. Berlin, Reich. Deutsch. Botan. Ges. **20**, 426—33 (1902). [Puławy, instytut rolniczy].
397. *Zaboziecki R.* i *Frasch G.* Untersuchung des galizischen Erdöls. I Nitrierung der Isohexanfraktionen. Berlin, Ber. d. d. chem. Ges. **35**, 386—91 (1902). [Lwów, politechn.].
398. *Zawidzki Jan*. Studya doświadczalne nad prężnością i składem pary podwójnych mieszanin cieczy. Warszawa, Prace matem.-fizycz. **13**, 11—106 (1902). [Lipsk, uniw.].
399. — Przyczynek do znajomości kwasu arsenawego. Warszawa, Chem. Polski **2**, 673—681 (1902). [Ryga, politechn.].
400. — O przewodnictwie równoważnikowem roztworów wodnych soli kobaltoaminowych. Warszawa, Chem. Pol. **2**, 843—45 (1902) [Ryga, politechn.].
401. — O własnościach zasadowych kwasu kakodylowego. Warszawa, Chemik Polski **2**, 1225—1236 (1902). [Ryga, politechn.].
402. *Znatowicz Bronisław*. Działanie kwasu azotowego na węglowodory aromatyczne w stanie pary. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **39**, 158—161 (1902). [Warszawa, pracownia miejska].
403. — Działanie azotynu srebra (AgNO_3) na pochodne chlorowcowe ciał aromatycznych. Kraków, Rozpr. Akad. Um. **39**, 251—57 (1902). Kraków, Rozpr. Akad. Um. **39**, 251—57 (1902). [Warszawa, pracownia miejska].
404. *Żaliński E.* Ueber die Löslichkeit der Eisenerze in Fluorwasserstoffsäure. Centralbl. f. Mineral. 1902, 647—49.
405. *Żebrowski Bolesław*. Przyczynek do określania ilościowego kwasu moczowego zapomocą mianowania. Warszawa, Gaz. lek. **22**, 662—65 (1902).
- — patrz *Majeowski Feliks.* № 308.

TREŚĆ: 25-lecie działalności naukowej prof. Ostwalda, p. M. Centnerszvera. — O braniu prób do badań materiałów chemicznych, używanych w przemyśle garbarskim, p. F. Przy-szychowskiego. — Dział patentowy. — Przegląd literatury chemicznej — Bibliografia. — Wiadomości bieżące. — Chemia polska w XX stuleciu, p. Jana Zawidzkiego (dok.).

Wydawca J. Leski

Redaktor Br. Znatowicz

Должено Цензурою. Варшава, 9 Декабря 1903 г.

Druk Rubieszewskiego i Wrotnowskiego.